

УДК 343.9

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-8040/2023-3-19>

РОЛЬ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ПІДВИЩЕННІ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зачек Олег Ігорович,

кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційного та аналітичного забезпечення діяльності правоохоронних органів,
Львівський державний університет внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4846-5718>

Дмитрик Юрій Іванович,

кандидат юридичних наук, доцент, майор поліції,
доцент кафедри оперативно-розшукової діяльності,
Львівський державний університет внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3929-3544>

Сеник Володимир Васильович,

кандидат технічних наук, доцент,
завідувач кафедри інформаційного та аналітичного забезпечення діяльності правоохоронних органів,
Львівський державний університет внутрішніх справ,
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна,
доцент кафедри обчислювальної математики та програмування,
Національний університет «Львівська політехніка»,
вулиця Степана Бандери, 12, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0428-6443>

***Анотація.** Стаття присвячена дослідженню актуальних проблем застосування штучного інтелекту в правоохоронній діяльності та його ролі у підвищенні ефективності боротьби зі злочинністю. В останні роки у різних країнах світу, включаючи Україну, все частіше використовується штучний інтелект в різних сферах, у тому числі в поліції. У міжнародній практиці є чимало прикладів успішного впровадження штучного інтелекту в правоохоронну діяльність. Є значна кількість напрямів використання засобів штучного інтелекту для боротьби зі злочинністю. Використання штучного інтелекту може допомогти правоохоронним органам відстежувати злочинців та злочинні групи, визначати місцезнаходження злочинців, аналізувати відео- та аудіозаписи, шукати співвідношення між різними злочинами та правопорушниками тощо. Штучний інтелект може допомогти поліпшити ефективність розслідувань, знизити кількість помилок та зайвих витрат часу і зусиль, а також допомогти аналізувати великі обсяги інформації і виявляти можливі зв'язки між різними фактами, що можуть мати ключове значення для розслідування злочинів. У статті розглянуто досвід зарубіжних країн щодо застосування штучного інтелекту для боротьби зі злочинністю. Швидкий розвиток технологій штучного інтелекту потребує постійного відслідковування його можливостей у галузі правоохоронної діяльності та розробки нормативних документів, що регламентують їх застосування правоохоронними органами України. Тому розглянуто спроби впровадження засобів штучного інтелекту у правоохоронну діяльність в Україні та проблеми, які виникають у зв'язку з цим. Однією з проблем, що потребують розв'язання, є відсутність або недосконалість правового регулювання штучного інтелекту як в Україні, так і за кордоном. Нами зроблено висновки про необхідність розроблення й удосконалення вітчизняного законодавства щодо застосування штучного інтелекту та запропоновано внести відповідні зміни до чинного законодавства.*

***Ключові слова:** штучний інтелект, правоохоронна діяльність, ChatGPT, Clearview AI, OSINT, нейромережа, нормативно-правове регулювання.*

Zachek Oleg, Dmytryk Yurii, Senyk Volodymyr. THE ROLE OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE IN INCREASING EFFICIENCY LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES

Abstract. *The article is devoted to the study of the current problems of the use of artificial intelligence in law enforcement activity and its role in increasing the effectiveness of the fight against crime. Artificial intelligence is increasingly being used in various fields, including in the police, in various countries of the world, including Ukraine, in recent years. Many examples of successful implementation of artificial intelligence in law enforcement activities are in international practice. A significant number of directions for using artificial intelligence to fight crime are there. The use of artificial intelligence can help law enforcement agencies track criminals and criminal groups, locate criminals, analyze video and audio recordings, and look for correlations between different crimes and criminals, and more. Artificial intelligence can help improve the efficiency of investigations, reduce the number of errors and waste of time and effort, as well as help analyze large amounts of information and identify possible connections between various facts that can be of key importance in the investigation of crimes. The article examines the experience of foreign countries regarding the use of artificial intelligence to fight crime. The rapid development of artificial intelligence technologies requires constant monitoring of its capabilities in the field of law enforcement and the development of normative documents regulating their use by law enforcement agencies of Ukraine. Therefore, attempts to introduce artificial intelligence tools into law enforcement activities in Ukraine and the problems that arise in connection with this are considered. One of the problems that need to be solved is the lack or imperfection of legal regulation of artificial intelligence both in Ukraine and abroad. We made conclusions about the need to develop domestic legislation on the use of artificial intelligence and proposed changes to the current legislation.*

Key words: *artificial intelligence, law enforcement activity, ChatGPT, Clearview AI, OSINT, neural network, normative and legal regulation.*

Вступ. На сьогодні спостерігається досить значна інтеграція інформаційних технологій у діяльність правоохоронних органів. У цілому застосування штучного інтелекту, як напряму інформаційних технологій, в правоохоронній діяльності є доволі важливим та актуальним аспектом для України.

У загальному випадку штучний інтелект – це галузь науки, яка займається розробкою програм та алгоритмів, які дозволяють комп'ютерам виконувати завдання, що раніше вимагали людського інтелекту [1]. Відтак штучний інтелект може бути використаний для покращення ефективності роботи правоохоронних органів та забезпечення публічної безпеки. Наприклад, використання штучного інтелекту може допомогти правоохоронним органам відстежувати правопорушників та злочинні групи, визначати їх місцезнаходження, аналізувати відео- та аудіозаписи, шукати співвідношення між різними злочинами та правопорушниками тощо. Штучний інтелект може використовуватись також для аналізу текстової та мовної інформації у процесі профілактичних заходів, проведені гласних чи негласних слідчих дій. Наприклад, за допомогою аналізу мовної інформації комп'ютерна програма може виявляти ключові слова та зв'язки між повідомленнями,

що дає можливість виявити можливі загрози та, безпосередньо, самих правопорушників; за допомогою програм розпізнавання облич можна ідентифікувати осіб, правопорушення яких були зафіксовані засобами фото та відеоспостереження.

Взагалі, на думку Р.І. Благути та А.В. Мовчана, використання відеоінформації з камер відеоспостереження, встановлених на вулицях та в інших громадських місцях, є перспективним для розвитку оперативно-розшукової ідентифікації [2, с. 81]. Інтелектуальні системи безпеки, які використовують системи відеоспостереження на основі відеокamer зі штучним інтелектом, дозволяють попереджати злочини та терористичні атаки, внаслідок чого рівень злочинності в середньому може значно знижуватись [3, с. 83].

У міжнародній практиці є чимало прикладів успішного впровадження штучного інтелекту в правоохоронній діяльності. Так, наприклад, у США Федеральне Бюро Розслідувань (FBI) використовує штучний інтелект для розпізнавання правопорушників на відео з камер спостереження в режимі реального часу. За допомогою штучного інтелекту агенти FBI можуть отримувати доступ до великих обсягів даних та аналізувати їх, щоб виявляти правопорушників та прогнозувати місце та час наступного

злочину. У Великобританії поліція використовує штучний інтелект для аналізу соціальних мереж та інших відкритих джерел інформації, щоб виявляти можливі загрози національній безпеці. А у Німеччині поліція використовує штучний інтелект для виявлення злочинів, пов'язаних з фінансовими операціями. Аналітичні системи штучного інтелекту спроможні автоматично аналізувати великі обсяги фінансової інформації та виявляти можливі ознаки фінансових злочинів, таких як відмивання грошей, корупція та шахрайство.

Штучний інтелект також може використовуватись для автоматизації процесів збору та оброблення доказів у межах кримінальних проваджень. Наприклад, системи штучного інтелекту здатні автоматично сканувати та аналізувати великі обсяги текстової інформації, що допомагає розглядати справи швидше та ефективніше.

Один з надпотужних та складних штучних інтелектів на сьогоднішній день є ChatGPT (Generative Pre-trained Transformer), розроблений компанією OpenAI, який може виконувати різні завдання, включаючи розпізнавання мови, розуміння запитів та формування відповідь на запитання, здійснювати генерацію тексту, музики тощо. Завдяки таким можливостям ChatGPT може бути використаний у боротьбі із злочинністю на різних рівнях та у різних контекстах. Ось, наприклад, кілька можливих способів використання ChatGPT для боротьби зі злочинністю:

1. Аналіз соціальних медіа та веб-сторінок злочинців: ChatGPT може аналізувати текст, фотографії та відео, що публікуються на цих сторінках, та шукати ознаки злочинної діяльності.

2. Перевірка текстових повідомлень на ознаки злочинної діяльності. Програма може розпізнавати ключові слова та вирази, що вказують на злочинну діяльність, такі, як наркотики, зброя, планування злочину тощо.

3. Аналіз відео та зображень з камер спостереження. Програма здатна розпізнавати обличчя правопорушників, автомобілі, номерні знаки та інші ознаки, які можуть допомогти в ідентифікації правопорушників.

4. Згадане програмне забезпечення може бути використане для аналізу даних щодо злочинності та видачі рекомендацій стосовно превентивних заходів (програма може аналізувати статистику злочинності в конкретній галузі, регіоні та робити прогнози щодо можливих правопорушень, які можуть статися на певній території обслуговування підрозділу поліції, та пропонувати заходи, які слід ужити для їх запобігання). Наприклад, програма може моделювати та рекомендувати місця для встановлення камер відеоспостереження, де часто відбуваються правопорушення, або підвищення поліцейської присутності (збільшення кількості патрулів) у певних районах, де є значна частка крадіжок, розбоїв чи грабежів.

Використовуючи штучний інтелект, програма може аналізувати великі обсяги даних, що дозволяє поліції здійснювати ефективніші розслідування та запобігати злочинам. Однак, тут важливо забезпечити правильне навчання програми та захист приватності громадян, щоб уникнути помилок і неправильного використання даних.

Але є і незаконні методи застосування ChatGPT: створення текстів для листування або фішингових сайтів, коли штучний інтелект видає себе за певну особу, наслідуючи її манеру спілкування; створення шкідливого коду, коли злочинці обходять встановлені розробниками нейромережі обмеження шляхом розбиття завдання на окремі частини і потім за допомогою ChatGPT збирають частини коду в цілу шкідливу програму; також злочинці можуть запитувати у ChatGPT порад щодо скоєння злочинів і уникнення покарання [4].

Разом з тим ChatGPT приносить як користь, так і шкоду: злочинці легко обходять вбудований розробниками захист – наприклад, заборону на створення шкідливого коду. Для цього вони просто розбивають завдання на кілька частин, щоб запити виглядали нейтральними. А потім за інструкціями від самого ж штучного інтелекту збирають їх в одну програму. Навіть ті, хто нічого не тямлять у програмуванні, створюють віруси під свої потреби, використовуючи ChatGPT як інструктора.

Ще одна популярна ніша незаконного використання нейромережі – соціальна інженерія. ChatGPT здатний без зусиль написати переконливий текст для фішингового сайту або листування, без помилок і з такими деталями, які введуть в оману користувача. Він може вести діалоги та переконувати людей у своїй правоті, створювати привабливі пропозиції для розсилок і наслідувати конкретну манеру спілкування, щоб видати себе за реально існуючу людину.

Наступний спосіб застосування ChatGPT – можливість безпосередньо запитати його, як скоїти злочин з найбільшою вигодою, дізнатися про нові афери, схеми обману, отримати статистику щодо скоєних злочинів, щоб не конкурувати з іншими злочинцями, а також отримати розуміння, які помилки роблять інші шахраї, на чому їх ловить поліція і як цього уникнути. Таким чином, нейромережа перетворилася на інструмент, який приносить як користь, так і шкоду [4].

Велику користь у правоохоронній діяльності може принести технологія розпізнавання облич на основі штучного інтелекту, розроблена американською компанією Clearview AI. Алгоритм цього програмного забезпечення дозволяє співставляти світлина особи з фотографіями бази даних, яка налічує понад 20 мільярдів зображень, що розміщені у мережі Інтернет, зокрема в соціальних мережах [5]. Clearview AI має 3100 активних користувачів у щонайменше 600 правоохоронних органах [6].

Поліція Маямі підтвердила ВВС, що використовує це програмне забезпечення для розслідування будь-якого виду правопорушень. За словами помічника начальника поліції Маямі Армандо Агілара, поліція Маямі застосовувала програмне забезпечення Clearview AI у середньому 450 разів на рік і воно допомогло у розкритті кількох убивств. Ця технологія дозволяє правоохоронним органам за світливою особи перевіряти її на збіг у базі даних, надаючи потім посилання на відповідні зображення у мережі Інтернет. За словами виконавчого директора компанії Clearview AI Хоана Тон-Тата, їх технологію застосовують сотні

поліцейських у США. Так, є проблема законодавчого врегулювання застосування програмного забезпечення Clearview AI у діяльності поліції. Однак, М. А. Агілар підкреслив, що вони не проводять арешти лише на підставі «збігів» Clearview AI, а використовують дані як підказку та продовжують звичайний метод розслідування справи [7].

Станом на 2023 рік було зареєстровано лише кілька випадків помилкової ідентифікації за допомогою розпізнавання обличчя Clearview AI. На думку виконавчого директора компанії Clearview AI Тон-Тата, ці випадки можна пояснити поганою роботою поліції, оскільки технологія має приблизно 100% точність. Однак, цей рівень точності базується на світлинах і на нього впливає якість завантаженого зображення [7].

У березні 2022 року компанія Clearview AI надала свою технологію Україні для допомоги в обороні від російського нападу. Спочатку ця технологія була надана Міністерству оборони України, а потім багато інших відомств, включаючи Національну поліцію України, приєдналися до проекту [8]. Технологія Clearview AI застосовується для перевірки осіб на блокпостах, ідентифікації загиблих солдатів і військовополонених, пошуку зниклих безвісти. Також, технологія розпізнавання обличчя може бути використана для розслідування військових злочинів шляхом розпізнавання обличчя злочинців на світлинах та відео, які самі ж злочинці, хизуючись, викладають в Інтернет.

Враховуючи вищевикладене, можна стверджувати, що за допомогою штучного інтелекту можна зібрати та проаналізувати велику кількість даних з різних джерел, таких як соціальні мережі, сайти, блоги, форуми та інші джерела в Інтернеті. Штучний інтелект може також використовуватись для автоматичного визначення ступеня довіри до джерела інформації, що допоможе зменшити ризик поширення неправдивої інформації.

Більше того, штучний інтелект також може бути корисним для підвищення ефективності збору та якості аналізу інформації з відкритих джерел, забезпечуючи точність та швидкість оброблення даних. Оскільки штучний інтелект

може здійснювати аналізувати великі обсяги інформації за короткий час, це дозволяє забезпечити точніші та детальніші результати аналізу, що може мати важливе значення в підвищенні ефективності правоохоронної діяльності.

Розвідка на основі відкритих джерел OSINT (Open source intelligence) та штучний інтелект можуть використовуватися в комбінації для забезпечення ефективної та швидкої аналітики даних з відкритих джерел.

Основні переваги використання штучного інтелекту в розвідці полягають у здатності оброблення великої кількості даних та виявленні певних закономірностей, що можуть вказувати на потенційні загрози або можливості. Наприклад, штучний інтелект здатен аналізувати соціальні медіа, виявляти певні ключові слова, теми або поведінку, що можуть вказувати на потенційні ризики для безпеки чи інші важливі аспекти. Але велика кількість інформації з відкритих джерел може бути неперевіреною або містити неточності, тому важливо забезпечити якість та достовірність даних для аналізу. Застосування штучного інтелекту зменшує витрати часу та зусиль на аналіз даних, а збір даних з відкритих джерел забезпечує необхідною інформацією для проведення аналізу.

На основі сказаного можна стверджувати, що штучний інтелект здатен: сприяти підвищенню ефективності розслідувань; знизити кількість помилок та зайвих витрат часу і зусиль; надати допомогу у аналізі великих обсягів інформації і, як наслідок, виявляти можливі зв'язки між різними фактами, що можуть мати ключове значення для розслідування злочинів.

Актуальність даного дослідження обґрунтовується значною роллю високих технологій у діяльності правоохоронних органів. Проблеми використання високих технологій, і зокрема, штучного інтелекту для підвищення ефективності правоохоронної діяльності неодноразово порушувались у вітчизняній науці. Неабияка актуальність питання, що розглядається, зумовила те, що у різні часи воно прямо чи опосередковано ставало предметом дослідження таких науковців, як Р.І. Благута,

О.І. Бугера, В.В. Голіна, М.В. Карчевський, В.А. Мисливий, А.В. Мовчан, В.М. Струков, Д.Ю. Узлов, К.В. Юртаєва та ін. Також, це питання вивчали зарубіжні дослідники Dupont B., Eliot L, Kashmir Hill, Stevens Y., Westermann H., Joyce M. Проте, швидкий розвиток технологій штучного інтелекту потребує постійного відслідковування його можливостей у галузі правоохоронної діяльності, удосконалення та розроблення нормативних документів, що регламентують їх застосування правоохоронними органами України.

Метою статті є висвітлення ролі штучного інтелекту в правоохоронній діяльності підрозділів Національної поліції України, а також надання пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства.

Матеріали та методи. Для аналізу висвітлення проблеми застосування штучного інтелекту в правоохоронній діяльності нами було опрацьовано низку праць сучасних науковців, опублікованих у провідних українських і зарубіжних виданнях. Для здійснення дослідження було використано систему методів наукового пізнання, а саме загальнофілософський метод, методи дедукції та індукції, метод системного та структурного аналізу, формально-логічний метод. Загальнофілософський (універсальний) метод пізнання використовувався на всіх етапах пізнавального процесу. Метод дедукції дозволив зробити висновок щодо напрямів та змісту правового регулювання застосування штучного інтелекту на основі розгляду поглядів науковців. Метод індукції дозволив зробити висновок про необхідність удосконалення та розроблення нормативно-правового регулювання застосування штучного інтелекту у правоохоронній діяльності з метою забезпечення прав та свобод громадян. Метод системного та структурного аналізу дозволив дослідити чинне законодавство у галузі використання штучного інтелекту в Україні. Формально-логічний метод сприяв формулюванню висновків проведеного дослідження.

Матеріали дослідження містять нормативно-правове підґрунтя застосування штучного інтелекту як за кордоном, так і в Україні.

Результати. Розглядаючи використання штучного інтелекту в Україні, варто відзначити, що, загалом, Україна має потенціал для використання штучного інтелекту в правоохоронній діяльності, але поки що цей напрямок не повністю реалізований. На даний момент, в Україні застосовуються деякі методи штучного інтелекту, але вони не масштабні та не використовуються у повному обсязі.

Однією з головних причин обмеженого застосування штучного інтелекту в Україні є відсутність належних фінансових ресурсів. Розроблення та впровадження програмного забезпечення з використанням штучного інтелекту вимагає значних фінансових вкладень. Однак, за відсутності достатніх фінансових ресурсів, можна використовувати вже існуючі відкриті джерела для розроблення відповідного програмного забезпечення з використанням штучного інтелекту.

Ще одна причина – це брак кваліфікованих спеціалістів зі знанням штучного інтелекту. В Україні не так багато фахівців, які мають досвід у розробленні програмного забезпечення з використанням штучного інтелекту. Тому, необхідно проводити навчання та перепідготовку фахівців з штучного інтелекту для забезпечення належного рівня використання цієї технології в Україні.

Проте, в Україні виконується ряд заходів, щоб забезпечити розвиток застосування штучного інтелекту в правоохоронній діяльності. Зокрема, Національна поліція України вже використовує деякі системи штучного інтелекту, наприклад, системи розпізнавання обличчя, які допомагають виявляти правопорушників швидше та ефективніше, попереджувати терористичні акти та інші злочини, тим самим забезпечуючи вищий рівень безпеки у містах та на вулицях, а також виявляти злочинців, які перебувають у розшуку. Крім того, діюча система автоматичного розпізнавання номерних знаків автомобілів дозволяє швидко ідентифікувати транспортні засоби, які були задіяні в правопорушеннях.

Україна активно працює над розвитком інноваційного сектора, підтримкою підприємництва та стартапів, впровадженням циф-

рових технологій у сфері освіти, охорони здоров'я, енергетики та інших галузей діяльності. Метою цих зусиль є створення конкурентоспроможної, інноваційної та цифрової економіки в Україні, яка дозволить підвищити якість життя населення та забезпечити сталий розвиток країни в цілому.

Проте, одним з найскладніших етичних питань, пов'язаних з штучним інтелектом, є питання прозорості і відповідальності алгоритмів, які використовуються у системах прийняття рішень. Наприклад, алгоритми машинного навчання можуть приймати рішення на основі даних, які можуть бути необ'єктивними або неповними, що може призвести до дискримінації. Це відбувається внаслідок того, що є певна упередженість у будь-якій діяльності людини. І якщо машинне навчання буде здійснюватись на основі результатів такої діяльності, то штучний інтелект буде також упередженим, і з часом така упередженість буде зростати [9, с. 33–34].

Адвокат Анастасія Клян підкреслює, що правове визначення та регулювання застосування штучного інтелекту в українському законодавстві відсутні і відповідальність за неправомірне використання штучного інтелекту на даний час нормативно не закріплена [10].

Базовим нормативним документом щодо використання штучного інтелекту в Україні є Концепція розвитку штучного інтелекту в Україні, схвалена Розпорядженням Кабінету міністрів України у 2020 р. [11]. Однією із проблем, що потребують розв'язання, згідно цієї Концепції, є відсутність або недосконалість правового регулювання штучного інтелекту.

На думку К.С. Токаревої українські правові акти не регламентують діяльності штучного інтелекту, тому планується співпраця з міжнародними організаціями щодо розроблення стандартів та Етичного кодексу використання штучного інтелекту в Україні [12, с. 149, 151].

Бортник С.М. вважає, що штучний інтелект у діяльності правоохоронних органів України використовується недостатньо внаслідок складної фінансової ситуації та недостатнього правового регулювання [13].

З метою розроблення законодавства у сфері використання систем штучного інтелекту в Україні Національна асоціація адвокатів України створила Робочу групу, яку очолив заступник Голови Ради адвокатів України Валентин Гвоздій [14].

Глоба Костянтин та Вахліс Інна вважають, що зміни у законодавство України для створення правових інструментів регулювання діяльності об'єктів штучного інтелекту є нагальними, крім цього необхідно передбачити юридичну відповідальність за шкоду, спричинену використанням штучного інтелекту [15].

Законодавство, що регулює використання штучного інтелекту, у інших країнах світу також не прийняте. Європейська Комісія запропонувала регламент щодо регулювання використання штучного інтелекту Artificial Intelligence Act, який активно обговорюється законодавцями ЄС, і 6 грудня 2022 року Рада ЄС ухвалила спільну позицію щодо цього регламенту. Але законом він стане лише після узгодження спільної версії тексту закону Радою ЄС та Європарламентом. У Канаді розробляється Закон про штучний інтелект і дані – Artificial Intelligence and Data Act (AIDA). Також на стадії розроблення подібні законодавчі акти є у США, Бразилії та інших країнах [16].

Таким чином, Україна має потенціал для успішного розвитку штучного інтелекту, але для цього необхідно продовжувати роботу над підвищенням кваліфікації фахівців та залучення більше фінансових ресурсів для розроблення та впровадження інноваційних рішень. Крім того, важливо вирішувати етичні питання, пов'язані із застосуванням штучного інтелекту. Для цього необхідно розробити належне законодавство, яке б визначало правила використання технологій штучного інтелекту у різних галузях, що забезпечувало

б захист особистої інформації та запобігало б нерівності на основі алгоритмів штучного інтелекту.

Висновки. Як бачимо, застосування штучного інтелекту у підвищенні ефективності правоохоронної діяльності в Україні має важливе значення і великі перспективи. Більше того, його роль у майбутньому буде лише зростати. Проте є і значні проблеми, які необхідно вирішувати нагально. Найбільш значною проблемою є відсутність нормативно-правового регулювання застосування штучного інтелекту в Україні, і зокрема у правоохоронній діяльності. Тому важливе значення має прийняття нормативно-правових актів, які регламентують використання штучного інтелекту в правоохоронній діяльності. Це є непростим завданням, зважаючи на відсутність прийнятих законів в цій галузі навіть у інших країнах.

Пропонуємо ввести зміни до Статті 25 «Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення» Закону України «Про Національну поліцію» [17], а саме, додати пункт 6 частини 2 «Поліція в рамках інформаційно-аналітичної діяльності:» у редакції: «Для збору, обробки та аналізу інформації може застосовувати засоби штучного інтелекту».

Також вважаємо за необхідне додати до переліку прав підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність, право на використання штучного інтелекту та інших сучасних технологій в процесі здійснення оперативно-розшукових заходів. Для цього пропонуємо ввести зміни до Статті 8 «Права підрозділів, які здійснюють оперативно-розшукову діяльність» Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» [18], а саме додати пункт 22 частини першої у редакції: «Застосовувати засоби штучного інтелекту для отримання, обробки, перевірки та аналізу оперативної інформації».

Список використаних джерел:

1. Штучний інтелект (ШІ) – що це таке, як працює і навіщо потрібен. URL: <https://termin.in.ua/shtuchnyu-intelekt/> (дата звернення: 12.04.2023).
2. Благута Р.І., Мовчан А.В. Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання: монографія. Львів : ЛьвДУВС, 2020. 256 с.

3. Бугера О.І. Використання штучного інтелекту для запобігання злочинності. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. Том 32(71). № 6. 2021. С. 82–86. URL: https://www.juris.vernadskujournals.in.ua/journals/2021/6_2021/15.pdf (дата звернення: 12.04.2023).
4. Гайдамашко Олександр. У Європолі попередили про шахрайські схеми з використанням ChatGPT. *Новини 24*. 30 березня 2023 р. URL: https://24tv.ua/tech/chatgpt-rozshiriv-mozhливosti-shahray-iv-neochikivanim-sposobom_n2284722 (дата звернення: 12.04.2023).
5. Ryan Mac, Kashmir Hill. Clearview AI settles suit and agrees to limit sales of facial recognition database. *NY Times*. May 9, 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/05/09/technology/clearview-ai-suit.html> (дата звернення: 12.04.2023).
6. Kashmir Hill. What We Learned About Clearview AI and Its Secret ‘Co-Founder’. *NY Times*. March 18, 2021. URL: <https://www.nytimes.com/2021/03/18/technology/clearview-facial-recognition-ai.html> (дата звернення: 12.04.2023).
7. James Clayton, Ben Derico. Clearview AI used nearly 1m times by US police, it tells the BBC. *BBC News*. 27 March, 2023. URL: <https://www.bbc.com/news/technology-65057011> (дата звернення: 12.04.2023).
8. Війна в Україні. URL: <https://www.clearview.ai/ukraine> (дата звернення: 12.04.2023).
9. Карчевський М.В. Штучний інтелект та протидія злочинності. *Використання технологій штучного інтелекту у протидії злочинності: матеріали наук.-практ. онлайн-семінару (м. Харків, 5 листопада 2020 р.)*. Харків : Право, 2020. 112 с.
10. Клян Анастасія. Правове регулювання штучного інтелекту в Україні та світі. *GOLAW*. 03.02.2022. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/pravove-regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-v-ukrayini-ta-sviti/> (дата звернення: 20.04.2023).
11. Про схвалення Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні: Розпорядження Кабінету міністрів України від 2 грудня 2020 р. № 1556-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> (дата звернення: 20.04.2023).
12. Токарева К.С., Савліва Н.О. Особливості правового регулювання штучного інтелекту в Україні. *Юридичний вісник*. 2021. № 3(60). С. 148–153. URL: https://www.google.com.ua/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/UV/article/view/15967/23255&ved=2ahUKewigrav1n7j-AhXthv0HHTTeDv84ChAWegQIBBAC&usq=AOvVaw28DCqkdlvGIOj_-Ug9thXv (дата звернення: 20.04.2023).
13. Бортник С.М. Особливості регулювання використання штучного інтелекту у правоохоронній системі. Застосування інформаційних технологій у діяльності правоохоронних органів: матеріали круглого столу (м. Харків, 14 грудня 2021 р.) / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ., Каф. кібербезпеки та ДАТА-технологій. Харків : ХНУВС, 2021. С. 28–31.
14. Гришанова Надія. Правове регулювання штучного інтелекту: у НААУ створено Робочу групу. *ЛІГА:ЗАКОН*. 09.03.2023. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/218005_pravove-regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-u-naau-stvoreno-robochu-grupu (дата звернення: 20.04.2023).
15. Глоба Костянтин, Вахліс Інна. Закон України «Про штучний інтелект»: він є? *Юридична газета online*. 13.03.2023. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/informaciyne-pravo-telekomunikaciyi/-zakon--ukrayini-pro-shtuchnij-intelekt-vin-e.html> (дата звернення: 20.04.2023).
16. Котков Ігор. AI Act: що ЄС думає про штучний інтелект. *Legal IT Group*. 31.01.2023. URL: <https://legalitgroup.com/ai-act-shho-yes-dumaye-pro-shtuchnij-intelekt/> (дата звернення: 20.04.2023).
17. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 14.05.2023).
18. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> (дата звернення: 14.05.2023).

References:

1. Shtuchnyi intelekt (ShI) – shcho tse take, yak pratsiuie i navishcho potriben [Artificial intelligence (AI) – what it is, how it works and why it is needed]. Retrieved from: <https://termin.in.ua/shtuchnyy-intelekt/>. [in Ukrainian].
2. Blahuta R.I., Movchan A.V. Novitni tekhnologii u rozsliduvanni zlochyniv: suchasnyi stan i problemy vykorystannia: monohrafiia [The latest technologies in the investigation of crimes: the current state and problems of use: monograph]. Lviv: LvDUVS, 2020. 256 s. [in Ukrainian].
3. Buhera O.I. Vykorystannia shtuchnogo intelektu dlia zapobihannia zlochynnosti [Using artificial intelligence to prevent crime] // *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho. Serii: yurydychni nauky*. Tom 32 (71).

№ 6. 2021. S. 82–86. Retrieved from: https://www.juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2021/6_2021/15.pdf. [in Ukrainian].

4. Haidamashko Oleksandr. U Yevropoli poperedyly pro shakhraiski skhemy z vykorystanniam ChatGPT [Europol warned about fraudulent schemes using ChatGPT] // Novyny 24. 30.03.2023. Retrieved from: https://24tv.ua/tech/chatgpt-rozshiriv-mozhливosti-shahrayiv-neochikuvanim-sposobom_n2284722. [in Ukrainian].

5. Ryan Mac; Kashmir Hill (May 9, 2022). "Clearview AI settles suit and agrees to limit sales of facial recognition database" // NY Times. May 9, 2022. Retrieved from: <https://www.nytimes.com/2022/05/09/technology/clearview-ai-suit.html>.

6. Kashmir Hill. What We Learned About Clearview AI and Its Secret 'Co-Founder' // NY Times. March 18, 2021. Retrieved from: <https://www.nytimes.com/2021/03/18/technology/clearview-facial-recognition-ai.html>.

7. James Clayton, Ben Derico. Clearview AI used nearly 1m times by US police, it tells the BBC // BBC News. 27 March, 2023. Retrieved from: <https://www.bbc.com/news/technology-65057011>.

8. Viina v Ukraini [War in Ukraine]. Retrieved from: <https://www.clearview.ai/ukraine>. [in Ukrainian].

9. Karchevskiy M.V. Shtuchnyi intelekt ta protydiia zlochynnosti [Artificial intelligence and counteracting crime] // Vykorystannia tekhnolohii shtuchnoho intelektu u protydii zlochynnosti: materialy nauk.-prakt. onlain-seminaru (m. Kharkiv, 5 lystop. 2020 r.). Kharkiv: Pravo, 2020. 112 s. [in Ukrainian].

10. Klian Anastasiia. Pravove rehuliuвання shtuchnoho intelektu v Ukraini ta sviti [Legal regulation of artificial intelligence in Ukraine and the world]. GOLAW. 03.02.2022. Retrieved from: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/pravove-regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-v-ukrayini-ta-sviti/>. [in Ukrainian].

11. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1556 "On the approval of the Concept of the development of artificial intelligence in Ukraine". (2020, December). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-2020-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

12. Tokarieva K.S., Savliya N.O. Osoblyvosti pravovoho rehuliuвання shtuchnoho intelektu v Ukraini [Peculiarities of legal regulation of artificial intelligence in Ukraine] // Yurydychni visnyk. 2021. № 3 (60). S. 148-153. Retrieved from: https://www.google.com.ua/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/UV/article/view/15967/23255&ved=2ahUKEwigrav1n7j-AhXthv0HHTTeD-v84ChAWegQIBBAC&usq=AOvVaw28DCqkdlvGIOj_-Ug9thXv. [in Ukrainian].

13. Bortnyk S.M. Osoblyvosti rehuliuвання vykorystannia shtuchnoho intelektu u pravookhoronnoi systemi [Peculiarities of regulating the use of artificial intelligence in the law enforcement system] / Bortnyk Serhii Mykolaiovych // Zastosuvannya informatsiinykh tekhnolohii u diialnosti pravookhoronnykh orhaniv: materialy kruhloho stolu (m. Kharkiv, 14 hrud. 2021 r.) / MVS Ukrainy, Khark. nats. un-t vnutr. sprav., Kaf. kiberbezpeky ta DATA-tekhnolohii. Kharkiv: KhNUVS, 2021. S. 28-31. [in Ukrainian].

14. Hryshanova Nadiia. Pravove rehuliuвання shtuchnoho intelektu: u NAAU stvoreno Robochu hrupu [Legal regulation of artificial intelligence: a Working Group has been established at NAAU] // LIHA:ZAKON. 09.03.2023. Retrieved from: https://jurliga.ligazakon.net/news/218005_pravove-regulyuvannya-shtuchnogo-intelektu-u-naau-stvoreno-robochu-grupu. [in Ukrainian].

15. Hlobo Kostiantyn, Vakhliis Inna Zakon Ukrainy «Pro shtuchnyi intelekt»: vin ye? [The Law of Ukraine "On Artificial Intelligence": does it exist?] // Yurydychna hazeta online. 13.03.2023. Retrieved from: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/informatsiynne-pravo-telekomunikatsiyi/-zakon--ukrayini-pro-shtuchnij-intelekt-vin-e.html>. [in Ukrainian].

16. Kotkov Ihor. AI Act: shcho YeS думає pro shtuchnyi intelekt [AI Act: What the EU thinks about artificial intelligence] // Legal IT Group. 31.01.2023. Retrieved from: <https://legalitgroup.com/ai-act-shho-yes-dumaye-pro-shtuchnij-intelekt/>. [in Ukrainian].

17. Pro Natsionalnu politsiuu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 r. № 580-VIII [On the National Police: Law of Ukraine No. 580-VIII of July 02, 2015]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>. [in Ukrainian].

18. Pro operativno-rozshukovu diialnist: Zakon Ukrainy vid 18 liutoho 1992 roku № 2135-XII [On Operative Investigation Activity: Law of Ukraine No. 2135-XII of February 18, 1992]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>. [in Ukrainian].